

Stenuilen rond de Torreelhoek

In augustus 2002 werden een vijftal steenuilenpijpen geplaatst in de hoek Wulpendamme-Torreelhoek rond het grensgebied van Veurne en Koksijde. Deze nestkasten werden diezelfde maand nog gebruikt om enkele steenuilen uit het Vogelopvangcentrum Oostende in vrij te laten. Kwestie van de steenuilen voor het uitvliegen een donkere plaats te bieden waar ze tot rust kunnen komen na de stres van het vervoer. Vorig jaar werden de eerste controles uitgevoerd. Natuurlijk waren geen steenuilen meer terug te vinden uit Oostende, die hadden de wijde wereld verkend. Het leverde wel één broedgeval op met vier pulli en op één plaats lag er een braakbal aan de nestingang.

Na het broedseizoen 2003 werd terug actie ondernomen. In de herfst van 2003 werd één nestbak bijgeplaatst op een locatie waar reeds een koppel aanwezig was. De nestbak werd opgehangen in een ingevallen schuurtje waar de enige holtes zich wellicht onder het puin bevonden. Eén nestbak werd in een knotwilg geplaatst (januari 2004) op een locatie langs de Nieuwpoortvaart. Op een andere locatie, eveneens in januari 2004, werd een nestkast teruggeplaatst nadat hij uit de knotwilg was gehaald voor knotwerkzaamheden. Door de voorjaarsstormen viel een steenuilenpijp uit een notenboom, de pijp bleef bijna een maand liggen onder de boom. In de kast lag een onthoofde rietgors, wellicht een prooi die het mannetje steenuil wou schenken aan z'n toekomstige...

Stenuilen doen het merkkelijk beter dan kerkuilen. In onze contreien is hij dan ook geen zeldzame verschijning op het platteland. Met ons steenuilenproject is het niet de bedoeling om het volledige werkingsgebied vol te zetten met steenuilenpijpen. Nee, we willen dit gericht doen. Dit betekent dat we voorafgaandelijk het gebied onderzoeken op de aanwezigheid van steenuilen. Vinden we territoria in een sterk gebied met oude knotwilgen, dan bestaat er geen behoefte om extra broedgelegenheid te bieden. Wanneer er in een weidegebied met knotwilgen geen steenuilen te vinden zijn, dan vinden we dit merkwaardig. Daar gaan we, ondermeer, onze nestbakken plaatsen.

Op maandag 15 maart 2004 werd het gebied Torreelhoek-Wulpendamme onderzocht met behulp van een cassette met steenuilengeluiden (alarm-territoriumroep-opwinding). Hierbij kon ik rekenen op de medewerking van Jonas Deconinck, eveneens inwoner van de Wulpendammestraat. In onze 'achtertuin' konden we vijf territoria vaststellen. Eén bij de broedplaats van vorig jaar, één bij het ingevallen schuurtje, één bij een alleenstaand schuurtje, één op een boerderij langs het vliegveld (2 sterk alarmerende steenuilen) en één sterk alarmerend koppel tussen twee boerderijen in.

Controles in de eifase werden niet verricht. Misschien zal dat in de toekomst wel gebeuren zodat we het broedsucces kunnen bepalen (uitgevlogen/geringde jongen t.o.v. het aantal eieren) en de adulten kunnen ringen. Op 9 juni 2004 werden alle nestkasten gecontroleerd en de jongen geringd. Het was een prachtige avond, met soms een adulte steenuil die enkele honderden meters verder onze werkzaamheden stond gade te slaan. Op één plaats konden we zelfs genieten van rijpe kersen.

De leeftijd van de verschillende pulli lag niet ver uiteen, behalve bij Torreelhoek II. Daar waren de 2 jongen op 9 juni nog te klein. Het ringen gebeurde dan ook iets later namelijk op 24 juni. Bij Wulpendamme I was er een steenuilenjong dat reeds op verkenning ging. Het kostte ons enige moeite om de voortvluchtige terug te vinden : in de opengescheurde knotwilg zat hij verborgen in een nauwe spleet onder asfaltbrokken en ander puin, die daar door de landbouwer werd gedeponeerd. Hier waren de steenuilen het oudst (29 dagen) maar was het nest het kleinst (2 pulli). Misschien was er reeds een steenuil die het hazenpad had gekozen ? Bij Wulpendamme II waren er drie pulli, allen in prima conditie. Bij Torreelhoek I hadden we moeite om de nestbak te openen, door de groeiende wilgentakken spande de pijp zich op zodat het moeilijk wringen werd om de jongen eruit te halen. Al vlug werden 4 pulli eruit genomen, ons grootste nest. Groot was de verbazing toen we nog een vijfde en zesde jong uit de nestbak konden plukken ! En, geen enkel jong ondervoed, integendeel het waren de vetste steenuilenjongen van de avond. En de landbouwer, die keek tevreden toe, zag het weliswaar niet zitten om een steenuilenjong zelf vast te nemen, ten hoogste eventjes voelen, maar was content dat hij ze nu eens van dicht kon bewonderen. Iedereen tevreden dus.

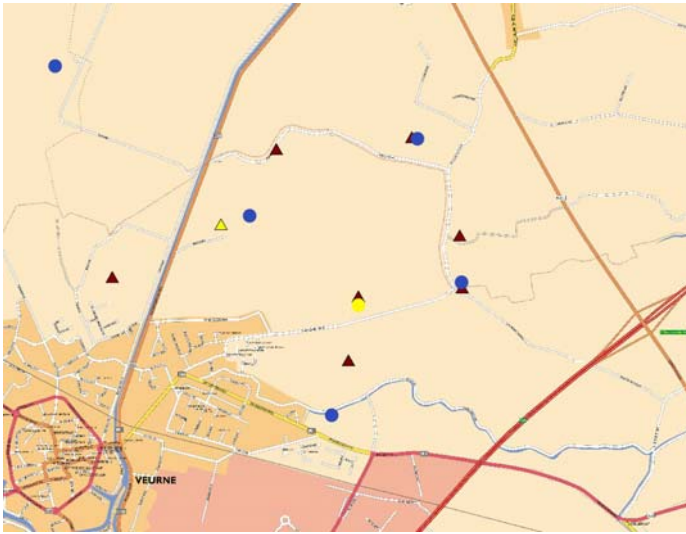
Broedgegevens :

Locatie	Ringnr.	Vleugellengte	Gewicht	Leeftijd
Wulpendamme I	E 290155	108	145,8	29,15
	E 290156	109	130,8	28,17
Wulpendamme II	E 290157	107	129,7	27,94
	E 290158	102	128,4	27,35
	E 290159	110	149,8	28,28
Torreelhoek I	E 290160	101	133,8	27,23
	E 290171	99	148,4	26,98
	E 290172	102	150,1	27,35
	E 290173	94	149,8	26,34
	E 290174	90	132,1	25,8
	E 290175	98	143,8	26,85
Torreelhoek II	E 290200	97		26.73
	E 311401	80		24.35

Rond de Wulpendamme-Proostdijkvaart werd twee jaar geleden een grote kersenboomgaard aangeplant. Dit levert ongetwijfeld extra ruimte voor steenuilen. In de zomer zullen dan ook enkele extra nestkasten in het gebied worden opgehangen alsook in het aanliggend blanco gebied.

Met dank aan Jonas Deconinck, Janette Troop, Ludo Leper en Henri Tyteca voor de medewerking tijdens de controles en het ringen.

Kris Degraeve

λ = territorium, \blacktriangle = nestkast

Torreelhoek I : 6 pulli !

Wulpendamme I

Wulpendamme II